

pro občany Židenic, Zábrdovic a Juliánova

www.zidenickyzpravodaj.cz

B | R | N | O

ŽIDENICKÝ

ZPRAVODAJ

číslo 12 / prosinec 2019

ZUŠ Zbyňka Mrkose

Zdroj: ZUŠ Zbyňka Mrkose

V tomto roce si Základní umělecká škola PhDr. Zbyňka Mrkose připomene několika speciálně pořádanými akcemi sto let od narození významné brněnské hudební osobnosti 20. století. Cestný název po PhDr. Zbyňku Mrkosovi, klavíristovi, skladateli, dirigentovi, sbormistrovi, profesorovi brněnské konzervatoře a Janáčkovi akademie múzických umění, nese od roku 1997. Od této doby si osobnost židenického rodáka škola pravidelně připomíná a předává jeho odkaz žákům, učitelům, rodičům, ale i široké veřejnosti.

„Prologem k oslavám 100. výročí narození PhDr. Zbyňka Mrkose bude vydání vzpomínkové brožury. Pamětníků ubývá a významná brněnská hudební osobnost 20. století určitě stojí za připomenutí. Naše mozaika vzpomínek je i výstižným zdůrazněním regionálních kulturních tradic městské části Brno-Židenice. ZUŠ je hrdá na svůj název a my nechceme, aby se osobnost PhDr. Mrkose stala pouze prázdným pojmem, ale aby se těšila zájmu a také úctě veřejnosti,“ říká Lenka Jeřábková, ředitelka školy. V roce 2003 jsme pořádali vzpomínkový večer k desátému výročí úmrtí Zbyňka Mrkose. Výjimečným a milým hostem tehdy byla manželka umělce paní Božena Mrkosová. Osobně odhalila pamětní desku, která v přízemí naší ZUŠ trvale připomíná inspirativní odkaz Zbyňka Mrkose. Mimochodem tato

pamětní deska je uvedena i na seznamu pamětních desek města Brna.“

O další doprovodný program k letošní narozeninové oslavě se postarají žáci a pedagogové výtvarného oboru. K atraktivitě jejich výstavy, která bude instalována v komunikačních prostorách hlavní budovy školy, přispěje i tradiční lidová technika zapsaná na seznam kulturního dědictví UNESCO – modrotisk.

Vyvrcholení oslav

Hlavní akce je plánována na úterý 26. listopadu 2019. Jak jinak oslavit 100. výročí narození skladatele, sbormistra a dirigenta než hudbou a zpěvem! V pečlivě připraveném programu koncertu vystoupí mládí klavíristé, houslisté, žáci dechového a pěveckého oddělení, kteří na pódiu koncertního sálu

předvedou pestrý program z děl brněnských autorů. Vyvrcholením narozeninového koncertu budou skladby Zbyňka Mrkose v podání Vachova sboru moravských učitelů, jehož byl PhDr. Zbyněk Mrkos dlouhá léta sbormistrem.

„Koncertem chceme ukázat, jak krásné a důležité hodnoty našim dětem a mladé generaci předáváme, a potvrdit tak pozici základního uměleckého školství coby moderního způsobu vzdělávání, který je lhostejný kreativitu a umožňuje dětem seznámit se s nejrůznějšími uměleckými obory a rozvíjet jejich talent. Školství pro budoucnost volá po individuálním rozvoji každého mladého člověka. Dopřává mu tvořivý, osobnostní prostor při jeho vzdělávání. Měl by se naučit sebekriticky motivovat, rozvíjet se v tom, v čem nejvíce vyniká a co je přirozeně baví a přitahuje. Umění je inspirativním základem mnoha oborů. ZUŠka je skvělým místem k rozvíjení tvořivosti a fantazie dětí. Rozhodně se nebráníme zapojováním do výuky i technologií. Přesto se domníváme, že v dnešní době je nesmírně důležité, když si dítě zkusí hrát na kterýkoliv hudební nástroj

nebo si vyzkouší výtvarnou techniku. Ostatně hudební, výtvarná nebo taneční výchova je i o manuální zručnosti, jemné motorice, kterou při ní můžeme rozvíjet. Předností ZUŠ je to, že dětem nabízí velmi kvalitní způsob, jak trávit volný čas. Vzděláváme a vychováváme budoucí posluchače koncertů, návštěvníky divadel, výstav," doplňuje Lenka Jerábková.

Český systém základních uměleckých škol je v celosvětovém měřítku naprosto unikátní a je proto častým předmětem obdivu zahraničních expertů. Důležitost uměleckého vzdělání pro harmonický rozvoj osobnosti si uvědomuje stát, proto výuku v ZUŠ finančně dotuje. Díky těmto dotacím se žáci podílejí na úhradě nákladů pouze symbolicky. A co je pro fungování ZUŠ PhDr. Z. Mrkose do budoucna nezbytné?

„Určitě bychom potřebovali zateplit hlavní budovu, abychom snížili náklady na energii. Pro výuku žáků dramatického oboru samostatný sálék s jevištěm, oponou a divadelní technikou. Pro žáky hudebního oboru pak malé nahrávací studio," vyjmenovává ředitelka školy.

Stav budovy ZUŠ Zbyňka Mrkose na ulici Došlůvkové 48 je nám znám. Odpovídá stavebním technologiím používaným v letech její výstavby. Na zateplení všech školských zařízení v městské části by bylo třeba investovat přes 100 mil. Kč. Takový objem peněz zatím v nejbližší době v rozpočtu Židenic nenajdeme. Všechny podobné akce je nutno plánovat dlouhodobě dopředu

a realizovat postupně," říká mistostarosta Ing. Roman Vašina.

Medailoněk o Zbyňku Mrkosovi (*25. 11. 1919 – 114. 4. 1993)

Muzikantův syn Dan na svého otce vzpomíná jako na člověka naplněného optimismem, s úsměvem ve tváři a se smyslem pro humor. Často prý ani nedovykládal vtip a už se mu začal smát. Díky svému nezdolnému optimismu překonával i složitá období s noblesou. Druhou typickou vlastností byl jeho organizační talent a ohromná čínorodost. Dělal mu radost připravovat zájezd orchestru, soustředění sboru, dokonce i vyřídil korespondenci. Byl pořádek někde, chvíle s ním doma nebylo mnoho, ale ve vzpomínkách jeho syna stály za to.

Narodil se v Židenicích v rodině Josefa Mrkose (1875–1937), který vedle své pedagogické a organizační činnosti (byl ředitelem měšťanské školy) v židenické sokolovně pravidelně uváděl ukázky z velkých hudebních děl našich i světových skladatelů. V Židenicích je po něm na jeho památku pojmenována ulice.

Zbyňek Mrkos vystudoval na brněnské konzervatoři obor skladby a dirigování, na Karlově univerzitě v Praze pak dokončil studia hudební vědy a estetiky a současně i na Mistrovské škole studia dirigování u Václava Talicha. Roku 1947 přichází na konzervatoř do Brna, kde působí od září ve funkci tajemníka, od prosince pak jako profesor hudební teorie.

Po více než jednu třetinu století byl neodmyslitelnou osobností Moravského komorního orchestru, který založil v roce 1948. Po rozdělení souboru na symfonické těleso se dirigentovi i hráčům podařilo soubor profesionalizovat – od 1. 1. 1951 existuje Symfonický orchestr kraje Brněnské. Spojením se Státním filharmonickým orchestrem Československého rozhlasu vzniká 1. 1. 1956 Státní filharmonie Brno a Zbyňek Mrkos se stává jejím dirigentem. Kromě toho, že byl skvělým muzikantem, byl také vynikajícím organizátorem, chápajícím a laskavým kolegou a hlavně empatickým člověkem. Když se dozvěděl o nějakých těžkostech z кадровým profilem, snažil se kolegům a žákům pomoci. Říkal: „Všechno se dá řešit, ale musím o tom vědět včas, aby byla možnost někde intervenovat a dát příchod talentu.“ V letech 1958–1961 byl také sbormistrem Vachova sboru moravských učitelů.

Židenický rodák nezanedbával ani skladatelskou činnost, zůstal po něm bohatý skladatelský odkaz, zejména v opomíjených melodramech.

Vzpomínka na Zbyňka Mrkose byla pro samotnou ZUŠ umocněna, když ji před osmi lety Dan Mrkos daroval křídlo značky SCHOLZE, které stávalo v tatínkově pracovně.

*Lenka Jerábková, Alena Knotková
(zdroj: Lejsková, V.: Vzpomínka na
PhDr. Z. Mrkose, Ing. Mrkos, D., CSc.:
Vzpomínky na tatínka)*

